

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Statens vegvesen - Kuneset, Hundvåg, Stavanger kommune - Tillatelse til utfylling i sjø av sprengsteinsmasser fra driving av Solbakktunnelen (Ryfastforbindelsen) - Etterhåndskunngjøring

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknad fra Statens vegvesen og har besluttet å gi tillatelse til utfylling av sprengsteinsmasser i sjø etter forurensningsloven § 11. Tillatelsen gjelder utfylling i sjø for etablering av lekterkai ved Kuneset på Hundvåg.

Utfylt område er regulert til friområde.

Utfyllingen ved Kuneset omfatter ca. 270 000 m³ sprengstein og berører et sjøbunnsareal på ca. 15 mål.

Undersøkelser viser at bunnsedimentene ved Kuneset er lite forurenset. Nær utfyllingsområdet finnes naturverdier av høy kvalitet, blant annet forekomster av ålegras. Fylkesmannen har i tillatelsen stilt krav for å hindre negativ påvirkning på det marine miljøet som følge av partikkelspredning i forbindelse med utfyllingsarbeidene.

Tillatelse til utfylling ble gitt 8.8.2013. Tillatelsen, og søknad med vedlegg, er lagt ut til offentlig ettersyn på Fylkesmannens internettside www.fylkesmannen.no/rogaland under "Miljø og klima" og "Høyringer".

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra kunngjøringsdato. En eventuell, begrunnet klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.: 2013/023678-001

Vår dato: 08.08.2013

Vår ref.: 2013/2257

Arkivnr.:461.5

Statens Vegvesen, Region vest
Askedalen 4

6863 LEIKANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Statens vegvesen, Region vest - Tillatelse til utfylling i sjø på gnr. 4, bnr. 10, Kuneset, Hundvåg, Stavanger kommune

---

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden fra Statens vegvesen Region vest av 25.02.2013 og har besluttet å gi tillatelse til utfylling i sjø etter forurensningsloven på visse vilkår.

Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 270 000 m³ sprengstein i sjø. Omsøkt tiltak vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 15 000 m².

Vi viser til søknad av 25.02.2013 om utfylling ved Kuneset på Hundvåg i Stavanger kommune. Omsøkt tiltak vil berøre eiendommen gnr. 4, bnr. 10, som eies av Stavanger kommune.

Søknad

Det søkes om:

Utfylling av ca. 270 000 m³ sprengstein.

Samlet berører tiltaket et sjøbunnsareal på ca. 15 000 m².

Varighet: Antatt ca. 3 måneder i løpet av første halvår 2014.

I forbindelse med driving av Solbakktunnelen, en del av Ryfastforbindelsen mellom E39 i Stavanger og riksvei 13 i Strand, vil Statens vegvesen vil det genereres betydelige mengder overskuddsmasse i form av sprengstein. Vestlige del av Solbakktunnelen skal drives fra Hundvåg, og overskuddsmassene som tas ut her, skal brukes til å etablere nytt næringsareal på Buøy i Stavanger kommune. Massene skal fraktes med lekter fra anleggsområdet på Hundvåg nord til Buøy.

I den forbindelse vil det være nødvendig å etablere en lekterkai på Kuneset. Lekterkaien etableres ved å utvide eksisterende utfylt område på Kuneset. Etter at anleggsarbeidene knyttet til Solbakktunnelen er ferdigstilt skal Kuneset etableres som friareal med badestrand, grillområder m.m. (jf. reguleringsplan 1673 for Lunde, Hundvåg bydel).

Det er foretatt undersøkelser av bunnsedimentet i anleggsområdet for å klarlegge forurensningsgraden. Det var planlagt prøvetakning i fire områder i utfyllingsområdet. Under

prøvetakingen var det kun mulig å få opp prøve i den innerste delen av utfyllingsområdet, nær land, på grunn av at man i de øvrige områdene traff på hardbunn/tareskog. På grunn av bunnforholdene ble det derfor tatt opp prøve fra tre områder. I prøven fra området nærmest eksisterende utfylling ble det funnet ålegras (*Zostera marina*) i to av grabbhuggene. Sedimentene i områdene med bløtbunn kan beskrives som grusholdig sand.

En blandprøve fra hvert område ble analysert for tungmetall og organiske miljøgifter. Alle analyserte forbindelser er i tilstandsklasse I (bakgrunn) eller II (god) i følge Miljødirektoratet sin veileder TA-2229/2007, "Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann".

På oppdrag fra Statens vegvesen utførte Svein Imsland en kartlegging av ålegraslokalteter rundt Hundvåg nord (Sandvågen – Lundsågen) sommeren 2012. Undersøkelsen vurderes som kvalitativ; det er ikke beskrevet observasjoner om tetthet og begroing. Det er heller ikke dokumentert transektkartlegging av områdene. De største konsentrasjonene av ålegras ble funnet nær land fra Sandneset og sørover mot nordre Bekkjavik. Imsland fant 3 forekomster av ålegras i Sandvågen (nær Kuneset).

Søker har planlagt å bruke siltgardin for å begrense negative konsekvenser som følge av arbeidene.

Arbeidene startes opp i årsskiftet 2013/2014 og er planlagt ferdigstilt innen sommeren 2014.

Tiltaket er i samsvar med gjeldende reguleringsplan for området.

Fylkesmannens vurdering

Kunnskapsgrunnlaget

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensingsforskriften § 36-2.

I disposisjonsplanen for Lunde friområde (Stavanger kommune 13.02.2012), blir Kuneset beskrevet som et delvis utfylt areal som fremstår som uryddig med hauger av deponert masse. Videre karakteriseres området som en åpen fastmark med en lokalt viktig strandlinje. Kuneset er en attraktiv fiskeplass. I fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern (FINK) er området rundt Kuneset sikret som et regionalt friluftsområde.

Kuneset er en del av landskapsområdet "Lundsneset med øygruppe" som er vurdert å ha høy landskapsverdi/fylkesinteresse i rapporten "Vakre landskap i Rogaland" (utgitt av Rogaland fylkeskommune i 1996). I rapporten fremheves viktigheten av å ta vare på den visuelle tilknytningen til sjøen i landskapet.

I følge Naturbase er det i dag ikke registrert vernede, trua eller sårbare økosystemer eller naturtyper ved Kuneset. Med unntak av registreringen av ålegras, er det ikke gjort biologisk mangfoldundersøkelser i området.

Sandvågen, nær Kuneset, innehar naturverdier av høy kvalitet. Området er definert som naturtypen "bløtbunnsområde i strandsonen" med blant annet forekomster av ålegras. Det er også et viktig yngel-, beite- og rasteområde for fugl, blant annet for lomvi (*Uria aalge*), klassifisert som "kritisk trua" på norsk rødliste 2010 (artsdatabanken).

Ålegrasenger og andre sjøgrasområder er svært produktive og regnes som viktige marine økosystemer på verdensbasis. Naturtypen inneholder flere spesialiserte arter og samfunn, og fungerer som et skjulested, et oppvekstområde, og som matfat for blant annet fiskeyngel og krepsdyr. Den er også viktig for stabiliteten i grunne områder, da den bidrar til å binde sedimentene og redusere erosjon.

Ålegrasenger er vurdert som noe truet, jf. norsk rødliste. De største truslene for naturtypen er utfylling, mudring, drenering og eutrofiering. Spredning av partikler vil redusere lysforholdene, en viktig forutsetning for vekst av ålegras. I tillegg kan partiklene føre til nedslamming av ålegraset.

Japansk drivtang (*Sargassum muticum*), er en fremmed art i Norge som har status som ”svært høy risiko” på norsk svarteliste 2012 (artsdatabanken). Arten er registrert nær Kuneset. Japansk drivtang kan fortrenge lokale arter (for eksempel ålegras) og kan slik endre artssammensetningen i områder den etableres i.

Prøver av bunnsedimentet i utfyllingsområdet viser at sedimentet ikke er forurenset med tungmetaller eller organiske miljøgifter.

Varsomhetskravet må legges til grunn i denne saken fordi det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger tiltaket kan ha for miljøet ved Kuneset (jf., naturmangfoldloven § 9).

Samlet belastning

Ut i fra kunnskapsgrunnlaget i saken er det en risiko for skade på naturmangfoldet ved utføring av utfyllingsarbeider i sjø ved Kuneset jf. naturmangfoldloven § 10.

Uten særskilte tiltak vil spredning av partikler under utfyllingsarbeidene føre til oppvirvling av sedimenter, noe som vil kunne gi negative effekter på det marine miljø, blant annet ved nedslamming og reduksjon i lysforholdene for forekomstene av ålegras. Det vil derfor være viktig å hindre partikkelspredning selv om sedimentene i området ikke er forurenset.

Dersom ålegrasforekomstene i området skades av arbeidene, kan det gjøre det lettere for japansk drivtang å etablere seg i området. Vi vil derfor presisere viktigheten av at arbeidene utføres med forsiktighet og med minst mulig forstyrrelser til omkringliggende areal.

Det vil være positivt for området, både med hensyn til landskap og friluftsliv, at Kuneset opparbeides som friluftsområde når utskippingen av masser til Buøy er fullført.

Som det fremgår av vilkårene i tillatelsen krever Fylkesmannen derfor at det blir gjennomført tiltak for å hindre spredning av sedimenter under arbeidene.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Fylkesmannen har under gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak som skal hindre negative konsekvenser som følge av arbeidene.

På grunn av a) dybdeforholdene i ytre deler av utfyllingsområdet, og b) strømforholdene vil det være vanskelig å benytte siltgardin rundt utfyllingsområdet for å hindre partikkelspredning. Det er derfor i tillatelsen satt krav om etablering av siltgardin eller lignende omkring ålegrasforekomsten på vestsiden til eksisterende utfylling. Videre vil det stilles krav om overvåking av eventuell partikkelspredning til Sandvågen ved bruk av sedimentfelle.

Fylkesmannen vil også stille krav til at støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk ikke skal overskride grenseverdiene i Miljøverndepartementets ”Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging” (T-1442/2012).

Vannforskriften

Vannforskriftens § 4 om miljømål setter krav om at tilstanden i vannet skal beskyttes mot

foringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand jf. forskriftens klassifisering. I henhold til vannforskriftens inndeling ligger omsøkt tiltaksområde i vannforekomst Byfjorden - Åmøyfjorden, som tilhører vanntypen beskyttet kyst/fjord. Vannforekomsten er foreløpig klassifisert til god økologisk tilstand. Endring av tilstanden i en vannforekomst i negativ retning vil innebære forringelse av vannforekomsten. Forringelse av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det foreligger adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12.

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring vil føre til oppvirvling av sediment. Bunn sedimentet i området er ikke forurenset, men partikkelspredningen kan føre til nedslamming av naturverdier i vannet. Tiltaket er tidsbegrenset, og vil således kun føre til en kortvarig forringelse av vannforekomsten. Med hensyn til samfunnsnytte, planlagt utførelse, arbeidernes varighet, og sedimenttilstanden, mener vi det omsøkte tiltaket utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Risikoklasse

Fylkesmannen skal som en del av behandlingen av omsøkt tiltak ved Kuneset plassere anleggsarbeidene i risikoklasse, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensningspotensialet som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. På bakgrunn av arbeidernes omfang, vanntype, resipientforholdene ved Kuneset, samt de opplysningene som er gitt i søknaden, vil anlegget bli plassert i **risikoklasse 4**. Plassering i risikoklasse gir føringer for rutinemessig, formell kontakt mellom Statens vegvesen og Fylkesmannen.

Konklusjon og begrunnelse

Vurdering av tiltaket etter §§ 8-12, jf. § 7 i naturmangfoldloven tilsier at naturen i området kan bli påvirket. Tiltaket er likevel avgrenset, og det er i tråd med reguleringene for området. Bygging av Ryfastforbindelsen er et samfunnsnyttig formål, og det er positivt at overskuddsmassene fra tunneldrivingen nyttiggjøres. Utfyllingsområdet er tidligere påvirket av menneskelig aktivitet og inngrep. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til utfyllingsarbeidene ved Kuneset på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 25.02.2013, og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16 gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Statens vegvesen Region vest, tillatelse til utfylling ved Kuneset på Hundvåg i Stavanger kommune. Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 270 000 m³ sprengstein i sjø. Omsøkt tiltak vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 15 000 m².

Ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens § 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Statens vegvesen er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre Statens vegvesen sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter Statens vegvesen å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
3. I forbindelse med utfyllingsarbeidene i sjø skal det iverksettes tiltak som hindrer spredning av sediment/partikler ut av tiltaksområdet:
  - 3.1. Før arbeidene påbegynnes skal det monteres partikkelbarriere/siltgardin rundt ålegrasforekomsten på vestsiden av eksisterende utfylling (jf. figur 1). Barrieren skal monteres slik at ålegrasforekomsten blir skjermet mot partikkelpåvirkning. Det skal utføres daglig visuell inspeksjon av barrieren for å sikre at den fungerer etter hensikten. Barrieren skal ikke demonteres før 8 dager etter at arbeidene er avsluttet.
  - 3.2. Masser som skal brukes til utfylling i sjø skal være rene sprengsteinsmasser.

Figur 1. Oversikt over utfyllingsområde med resipient. Rød sirkel = ålegrasforekomst som skal beskyttes med barriere mot partikkelpåvirkning, svarte sirkler = øvrige ålegrasforekomster registrert i 2012, blå firkant = plassering av sedimentfelle.

4. For å overvåke eventuell partikkelspredning til Sandvågen, skal en sedimentfelle plasseres som vist på figur 1 før oppstart av utfyllingsarbeidene. Sedimentfellen skal stå ute kontinuerlig under arbeidene. Overvåking skal gjennomføres ukentlig. Dersom gjennomsnittssedimentasjon per uke overstiger 0,3 mm/døgn, skal arbeidene stanses umiddelbart og melding gis til Fylkesmannen i Rogaland. Årsaken til overskridelsen skal gjøres rede for sammen med forslag til eventuelle avbøtende tiltak.
5. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk ikke skal overskride grenseverdiene i Miljøverndepartementets ”Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging” (T-1442/2012).
6. Dersom det påtreffes kulturhistorisk materiale (glass, keramikk, vrakdeler, bearbeidet flint, etc.) må arbeidene stanses og Museum Stavanger AS og Rogaland fylkeskommune varsles (jf. lov om kulturminner §§ 8 og 14 tredje ledd).
7. Før anleggsarbeidene starter, må Statens vegvesen ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet bidrar til partikkelspredning.
8. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er Statens vegvesen ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
9. Når arbeidet er ferdig skal Statens vegvesen utarbeide en rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
10. Tillatelsen gjelder i 2 år fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Kuneset isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Gebyr

Statens vegvesen Region vest skal betale gebyr på kr. 20 100,- for Fylkesmannens behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Gebyret innkreves av Miljødirektoratet.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/rogaland under ”Miljø og klima” og ”Høyringer”. Tillatelsen kunngjøres i Stavanger Aftenblad for søkers regning.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Einar Haualand
fung. seksjonsleder

Cathrine Stabel Henriksen
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Cathrine Stabel Henriksen
Saksbehandler telefon: 51 56 89 15
E-post: fmrocsh@fylkesmannen.no

Vedlegg:
Kunngjøringstekst

Kopi til:

Stavangerregionen Havn IKS	Strandkaien 46	4005	STAVANGER
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Stavanger kommune	Postboks 8001	4068	Stavanger
Fiskeridirektoratet Region Sør	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Museum Stavanger AS	Muségata 16	4010	STAVANGER